

Bộ môn Nhi – Khoa Y
Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh

PHÂN TÍCH KẾT QUẢ

SIÊU ÂM TIM BẨM SINH

BSCK II. Hoàng Quốc Tường
Khoa Tim mạch – BV Nhi Đồng 2 TPHCM

MỤC TIÊU

1. Tiếp cận siêu âm tim thứ tự theo tầng
2. Phân tích kết quả siêu âm tim trong 5 bệnh TBS thường gặp

1. B1: SITUS NGỰC BỤNG

Xác định vị trí tâm nhĩ và nội tạng

Situs: site or position

- Situs solitus: vị trí bình thường
- Situs inversus: vị trí đảo ngược
- Situs ambiguus: vị trí không xác định được

Tên gọi buồng tim là phải hay trái được dựa trên hình thái học, không dựa trên vị trí.

Heterotaxy (Gr): hetero = different, taxis = arrangement

BƯỚC 1: SITUS NGỰC BỤNG

Đồng dạng (Isomerism) (Gr): isos = equal; meros = part.

- Những cấu trúc 2 bên cơ thể (tiểu nhĩ, phế quản, phổi phải và trái) giống nhau về hình thái học (bình thường bên phải khác bên trái).

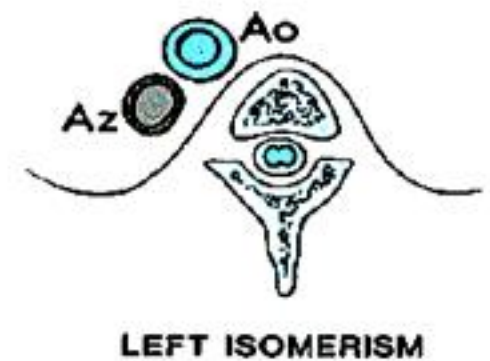
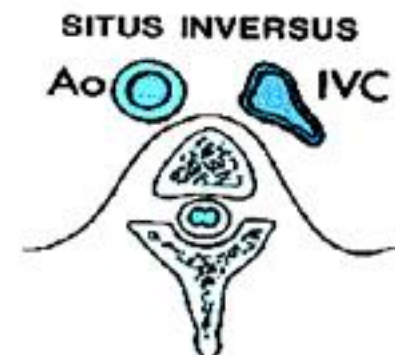
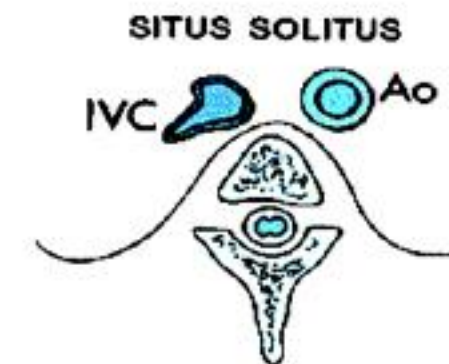
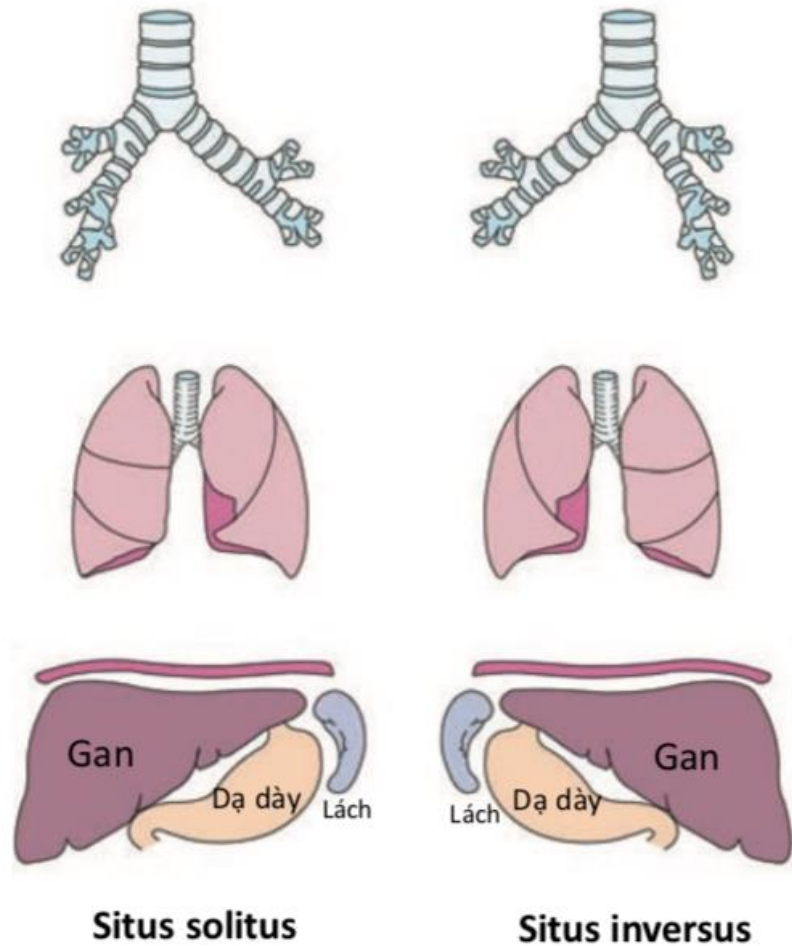
Đồng dạng phải (Right Isomerism): Cấu trúc 2 bên cơ thể có những đặc điểm hình thái học giống như của bên phải.

Đồng dạng trái (Left Isomerism): Cấu trúc 2 bên cơ thể có những đặc điểm hình thái học giống như của bên trái.

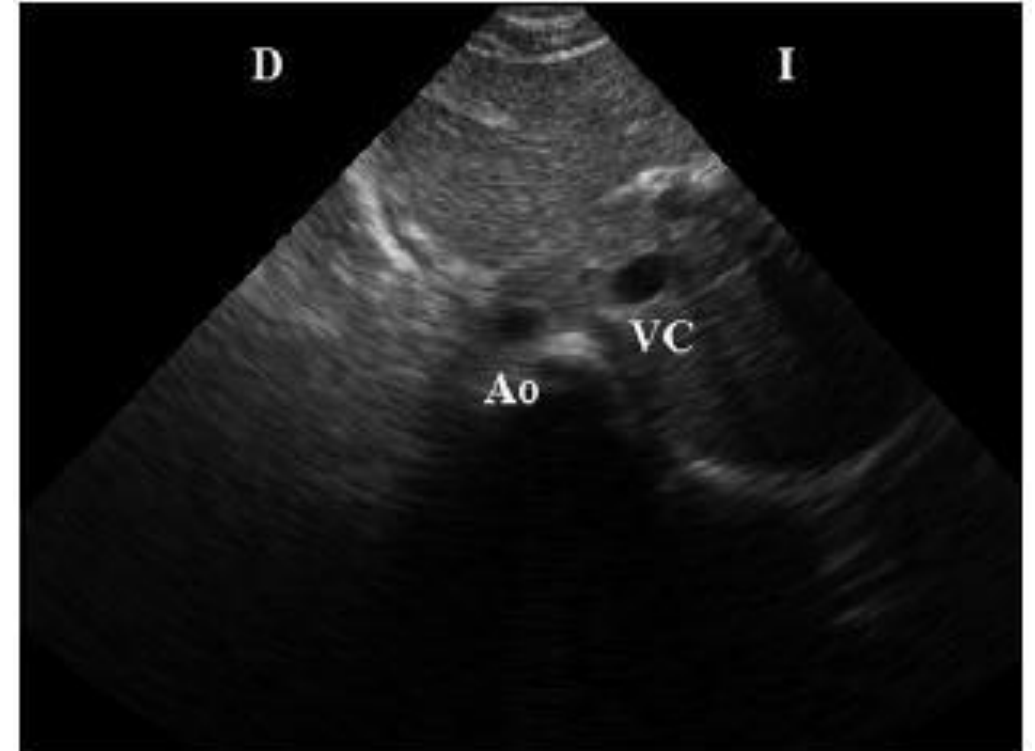
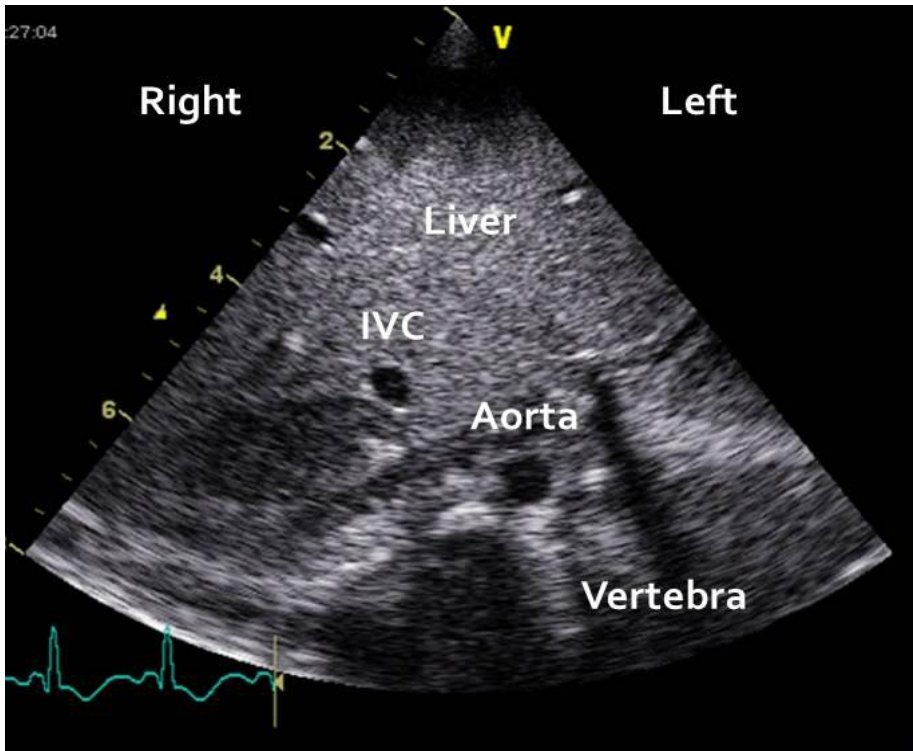
Vô lách (asplenia): đi kèm với đồng dạng phải.

Đa lách (polysplenia): đi kèm với đồng dạng trái.

BƯỚC 1: SITUS NGỰC BỤNG

BƯỚC 1: SITUS NGỰC BỤNG

BƯỚC 2: VỊ TRÍ TIM

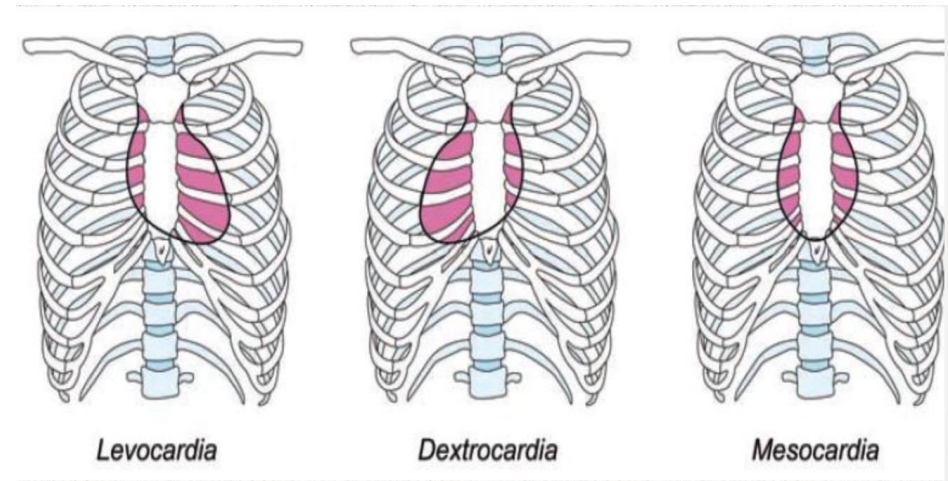
Vị trí tim

- trong lồng ngực, ngoài lồng ngực (ectopia cordis)
- Bên trái (levocardia)
- Bên phải (dextrocardia)
- ở đường giữa (mesocardia)

Tim dời chỗ: bất thường vị trí tim thứ phát (cardiac displacement)

Thay đổi vị trí tim trong lồng ngực do

- Thoát vị hoành
- Bất sản phổi
- Không có màng ngoài tim bẩm sinh

TƯƠNG QUAN GIỮA VỊ TRÍ TIM VÀ SITUS NGỰC BỤNG VỚI TẦN SUẤT TBS

Vị trí tim và situs tạng	Tần suất mắc tim bẩm sinh
Situs solitus <ul style="list-style-type: none"> Levocardia Dextrocardia 	<p>< 1%</p> <p>95%</p>
Situs inversus <ul style="list-style-type: none"> Levocardia Dextrocardia 	<p>100%</p> <p>3 -5%</p>
Situs ambiguous <ul style="list-style-type: none"> Right isomerism Left isomerism 	<p>99 -100%</p> <p>90%</p>

BƯỚC 3: TƯƠNG QUAN TĨNH MẠCH – TÂM NHĨ

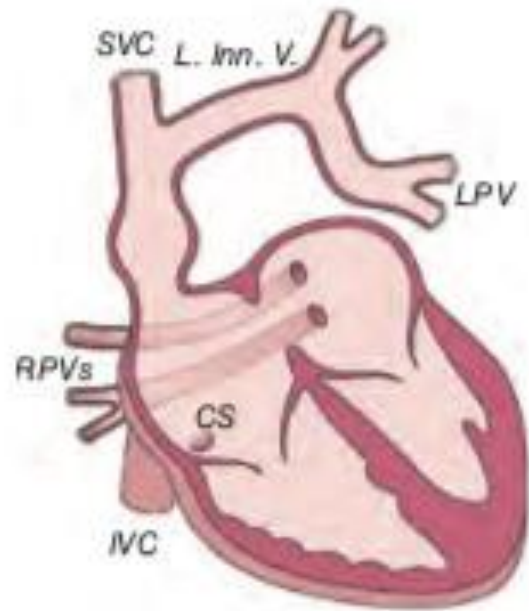
TM hệ thống:

- Bình thường về nhĩ phải
- Bất thường TMCT hoặc TMCD
- Tồn tại TMCT trái
- Gián đoạn TMCD/ TM đơn hay bán đơn

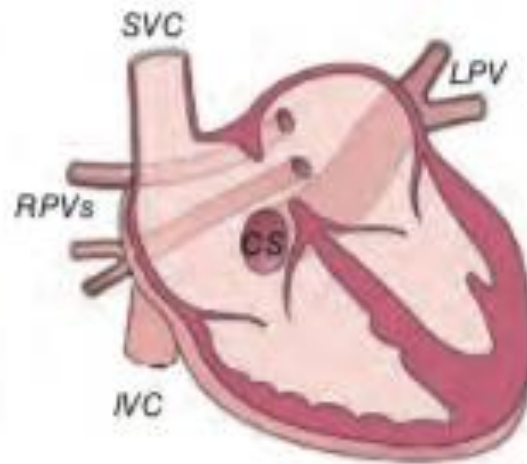
TM phổi:

- Bình thường về nhĩ trái
- Bất thường hồi lưu TMP bán phần: HC Scimitar
- Bất thường hồi lưu TMP toàn phần: trên tim, tại tim, dưới tim và thể hỗn hợp

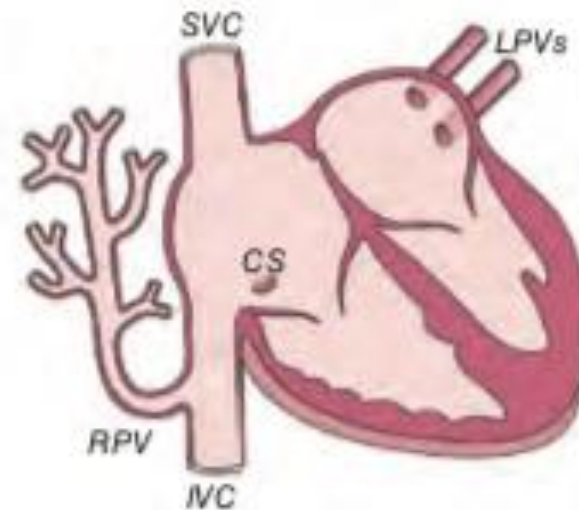
BT TĨNH MẠCH PHỔI BÁN PHẦN

(a)

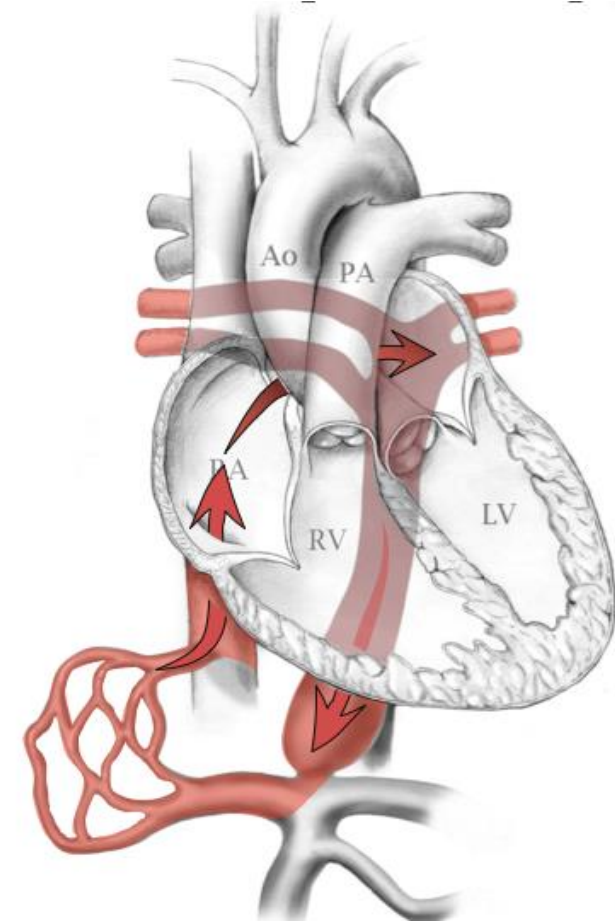
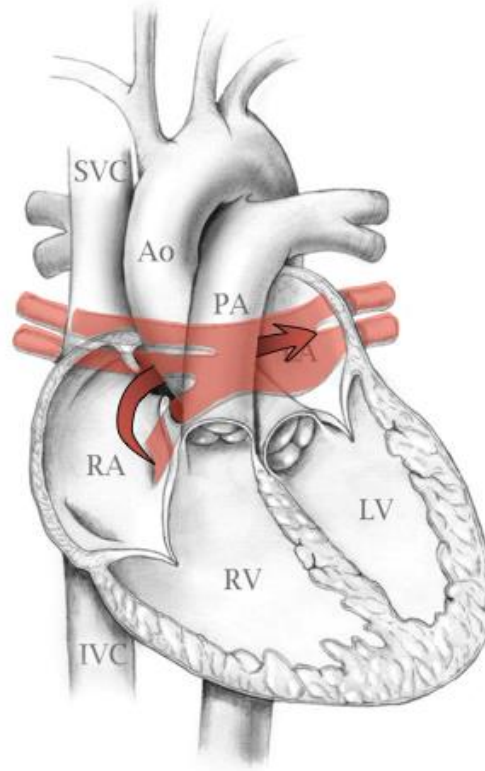
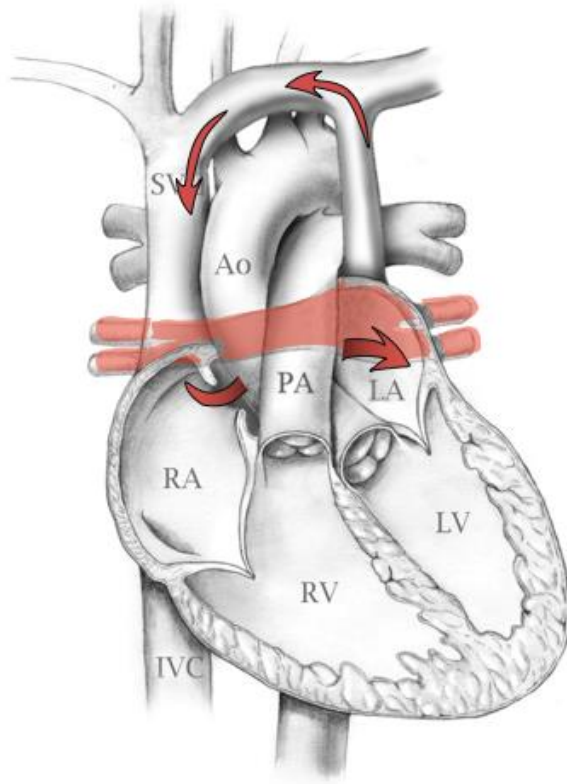

(b)

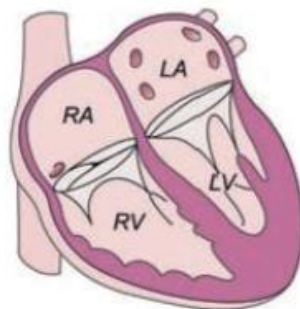

(c)

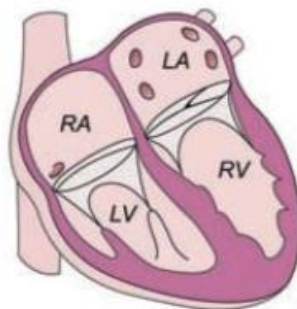
BT TĨNH MẠCH PHỔI TOÀN PHẦN

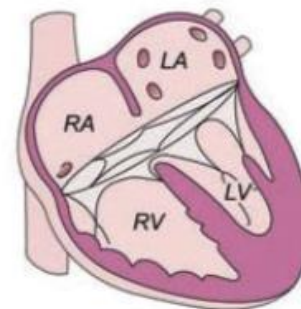
BƯỚC 4: KẾT NỐI NHĨ – THẤT

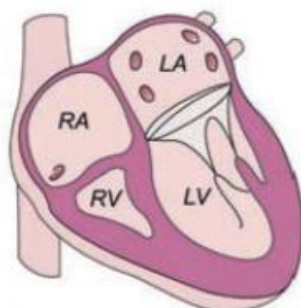
AV Concordance

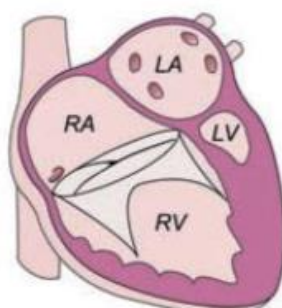
AV Discordance

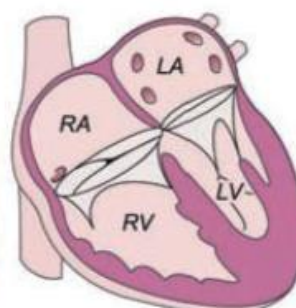
Common AV Valve

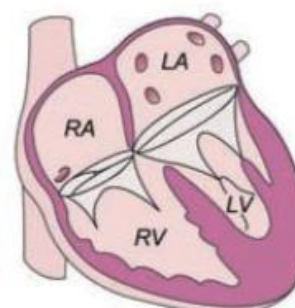
Tricuspid Atresia

Mitral Atresia

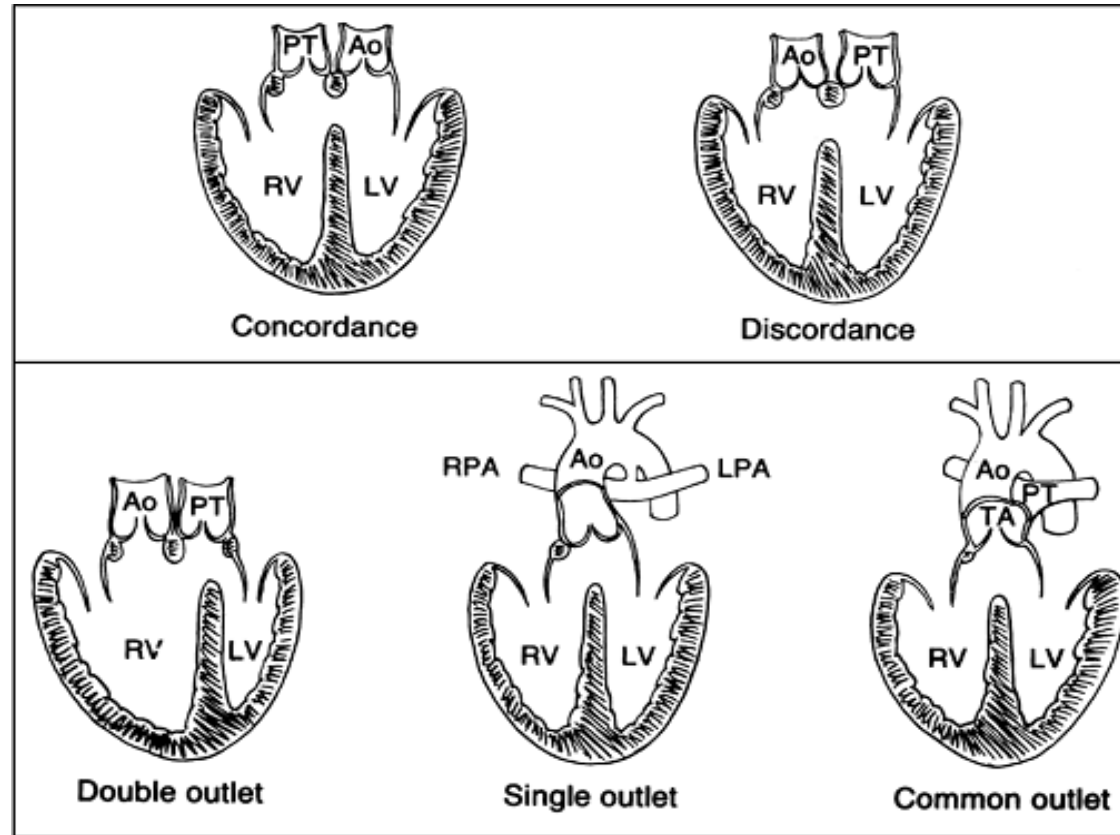

Overriding
Tricuspid Valve

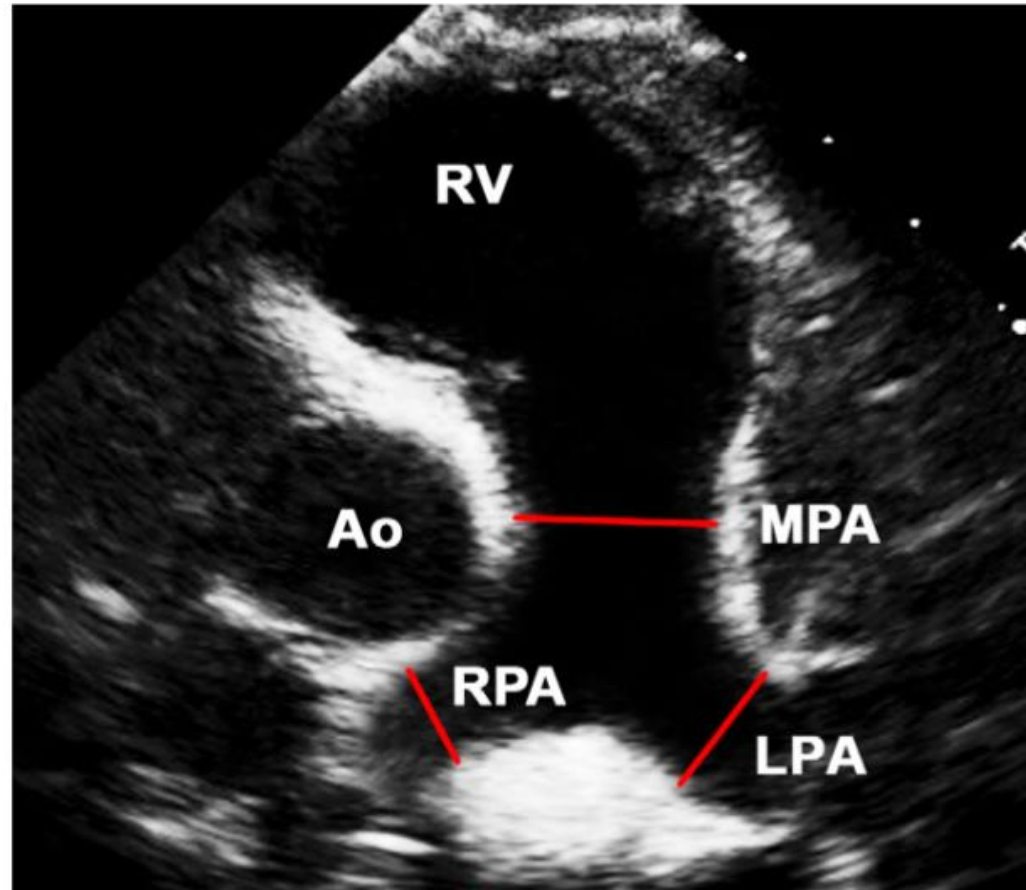

Overriding
Mitral Valve

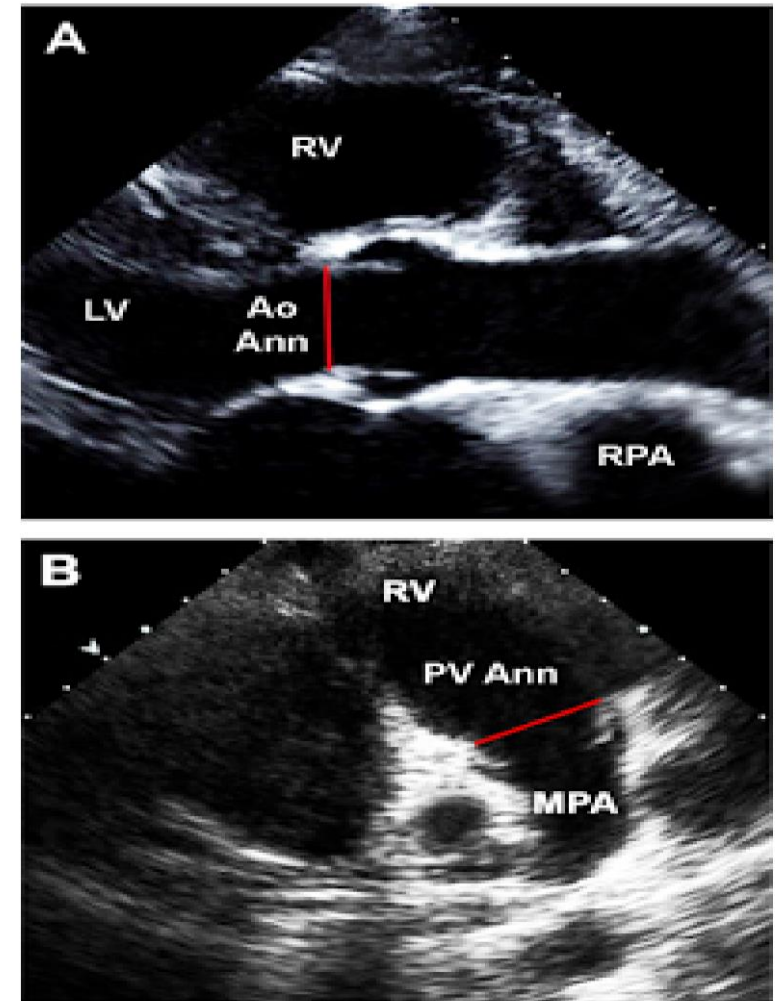
BƯỚC 5: KẾT NỐI THẮT – ĐỘNG MẠCH

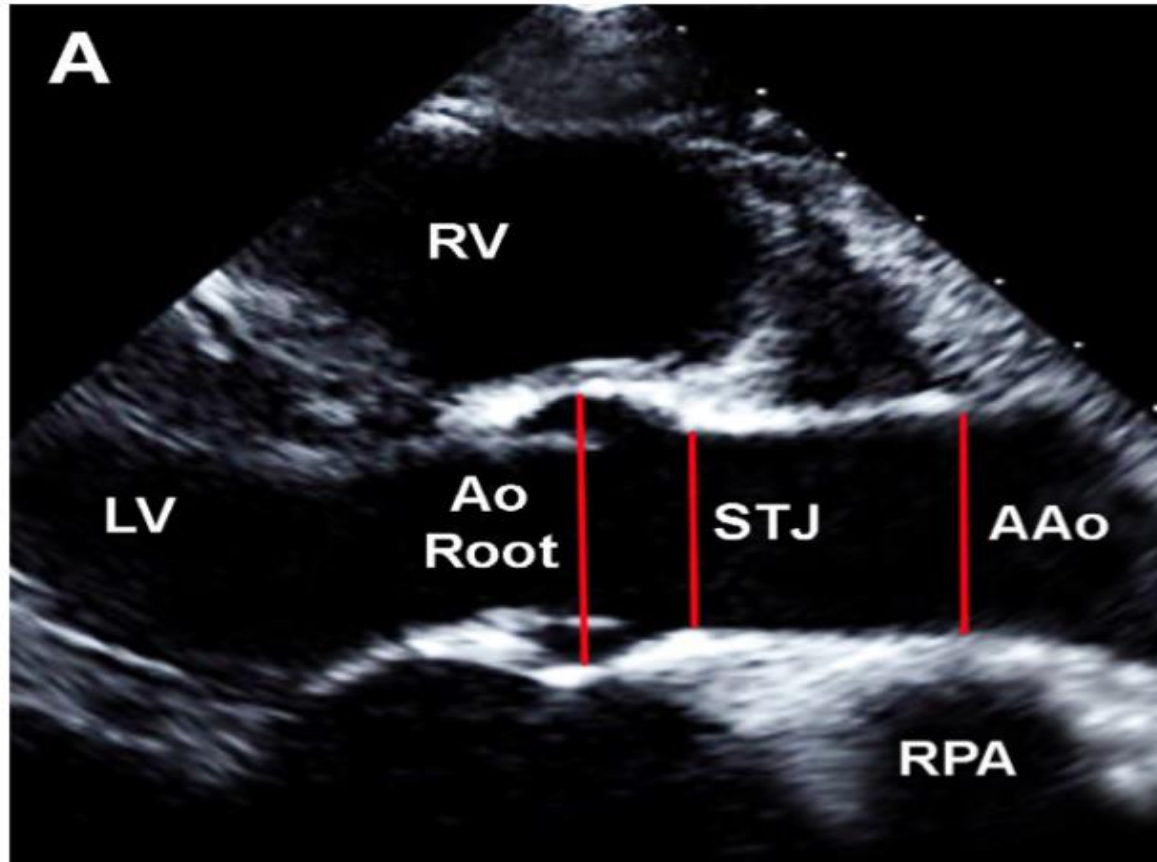

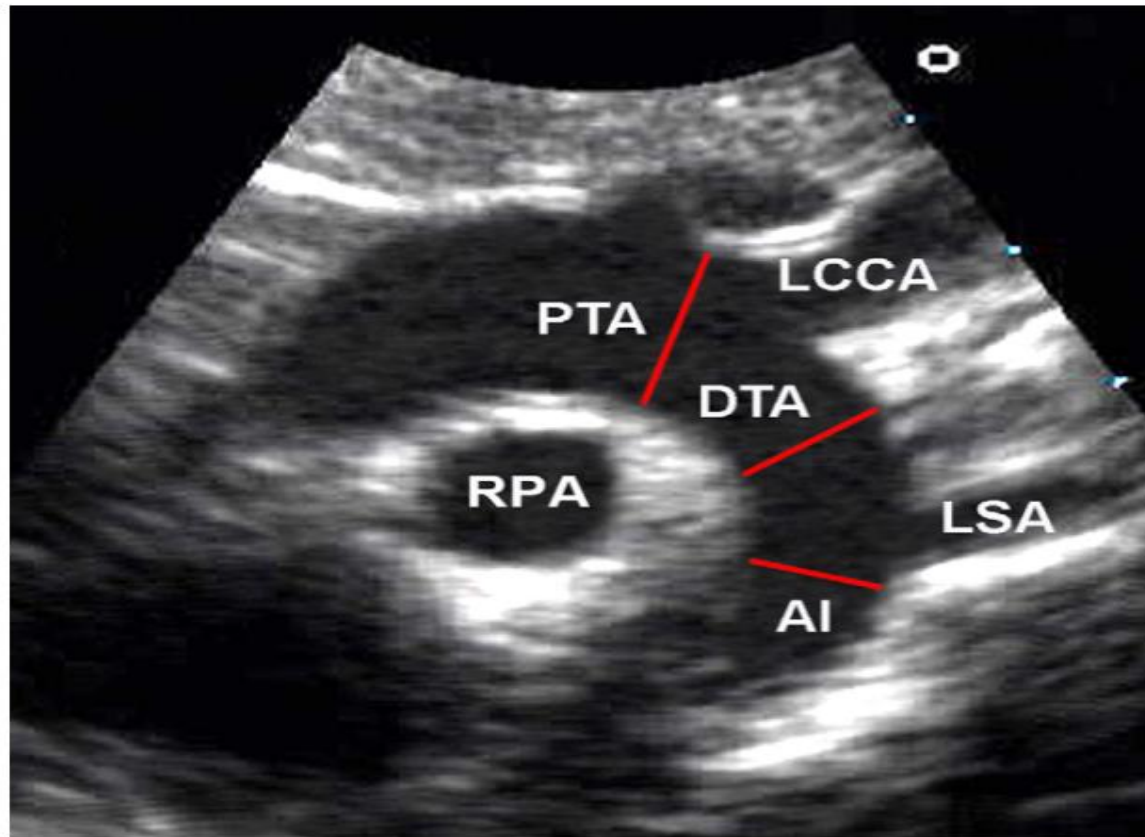

Figure 17 Main pulmonary artery (MPA) and proximal branch pulmonary artery diameters in a parasternal short-axis view. Ao, Aorta; LPA, left pulmonary artery; RPA, right pulmonary artery; RV, right ventricle.

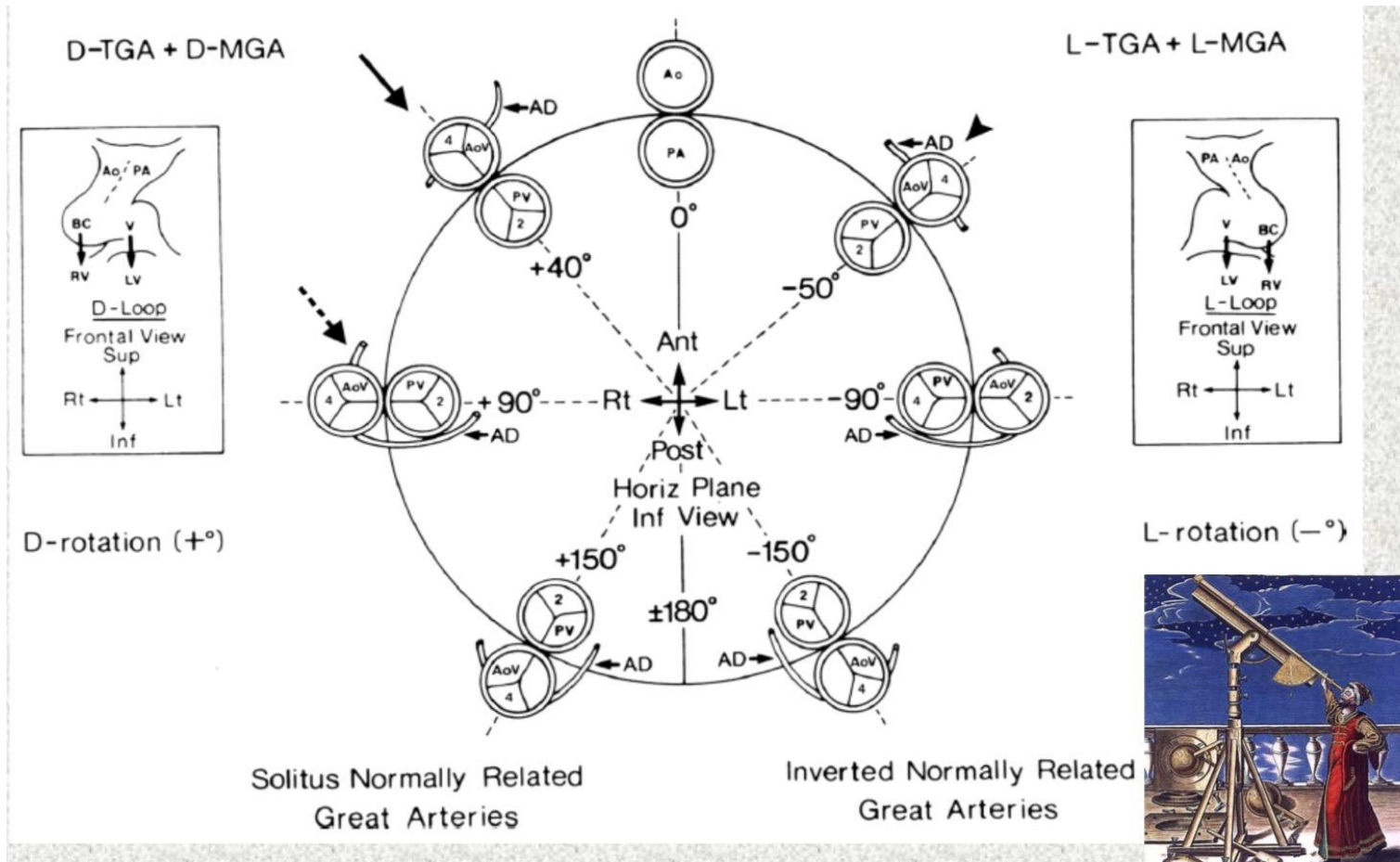
Figure 14 Aortic root (Ao Root), sinotubular junction (STJ), and ascending aorta (AAo) diameters in a parasternal long-axis view at mid-systole. *LV*, Left ventricle; *RPA*, right pulmonary artery; *RV*, right ventricle.

Figure 15 Proximal transverse arch (PTA), distal transverse arch (DTA), and aortic isthmus (AI) diameters in a suprasternal long-axis view. *LCCA*, Left common carotid artery; *LSA*, left subclavian artery; *RPA*, right pulmonary artery.

BƯỚC 6: TƯỞNG QUAN ĐẠI ĐM

2. PHÂN TÍCH KẾT QUẢ SIÊU ÂM TIM

- Chẩn đoán tật TBS
- Đánh giá các biến chứng
- Chỉ định can thiệp trên siêu âm tim

2. PHÂN TÍCH KẾT QUẢ SIÊU ÂM TIM

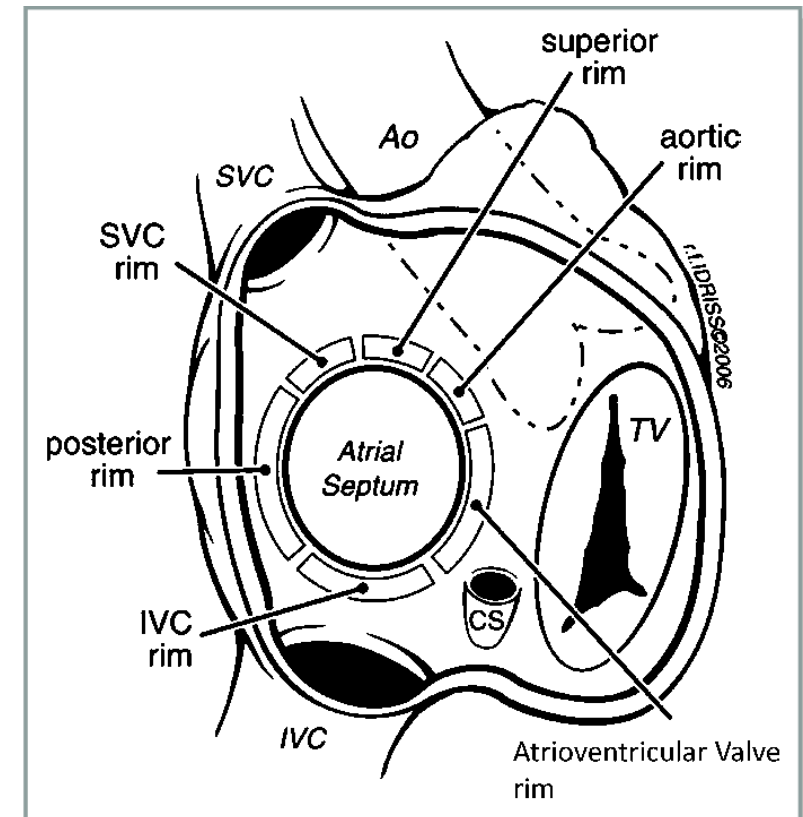
Chẩn đoán tật TBS:

- Thông liên nhĩ
- Thông liên thất
- Còn ống ĐM
- Tứ chứng Fallot
- Hẹp van ĐMP

CHẨN ĐOÁN TẬT TIM

Thông liên nhĩ

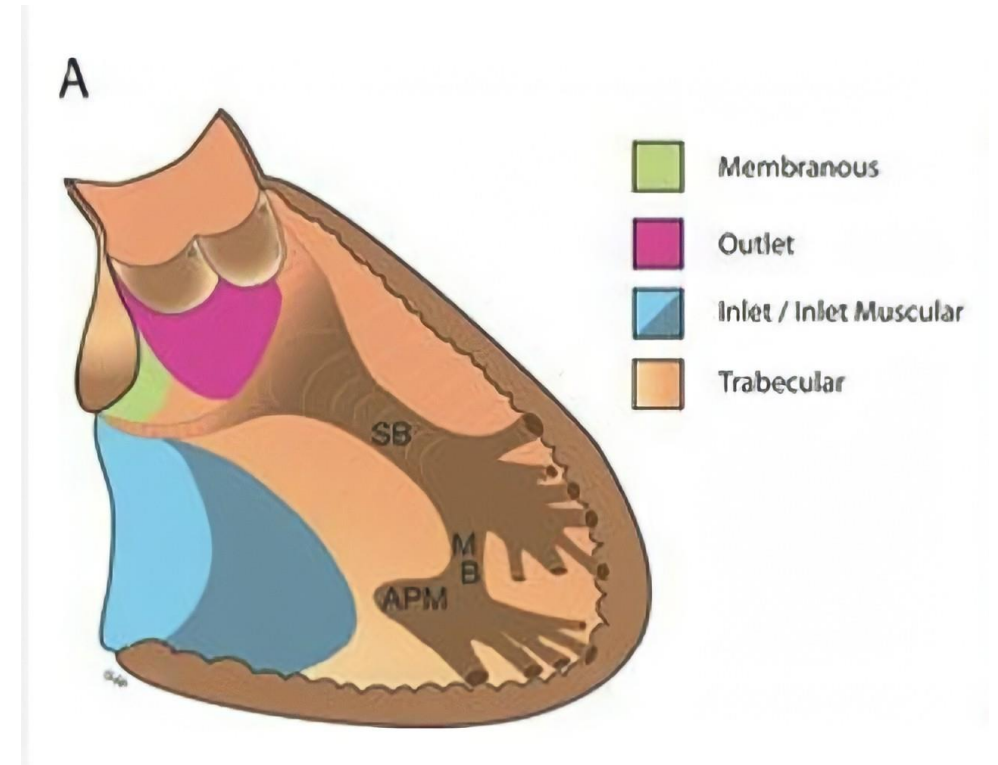
- Loại: lỗ nguyên phát, thứ phát, xoang vành, xoang TM
- Kích thước: ≥ 12 mm/Đường kính thất phải/thất trái ≥ 1 lỗ lớn
- Chiều luồng shunt
- Các rìa của lỗ thông

CHẨN ĐOÁN TẬT TIM

Thông liên thất

- Loại: phần quanh màng, phần buồng nhận, buồng thoát, phần cơ bẻ
- Kích thước: so với kích thước van ĐMC
- Chiều luồng shunt

CHẨN ĐOÁN TẬT TIM

Còn ống ĐM: Phân loại, kích thước, chiều luồng shunt

A

B

C

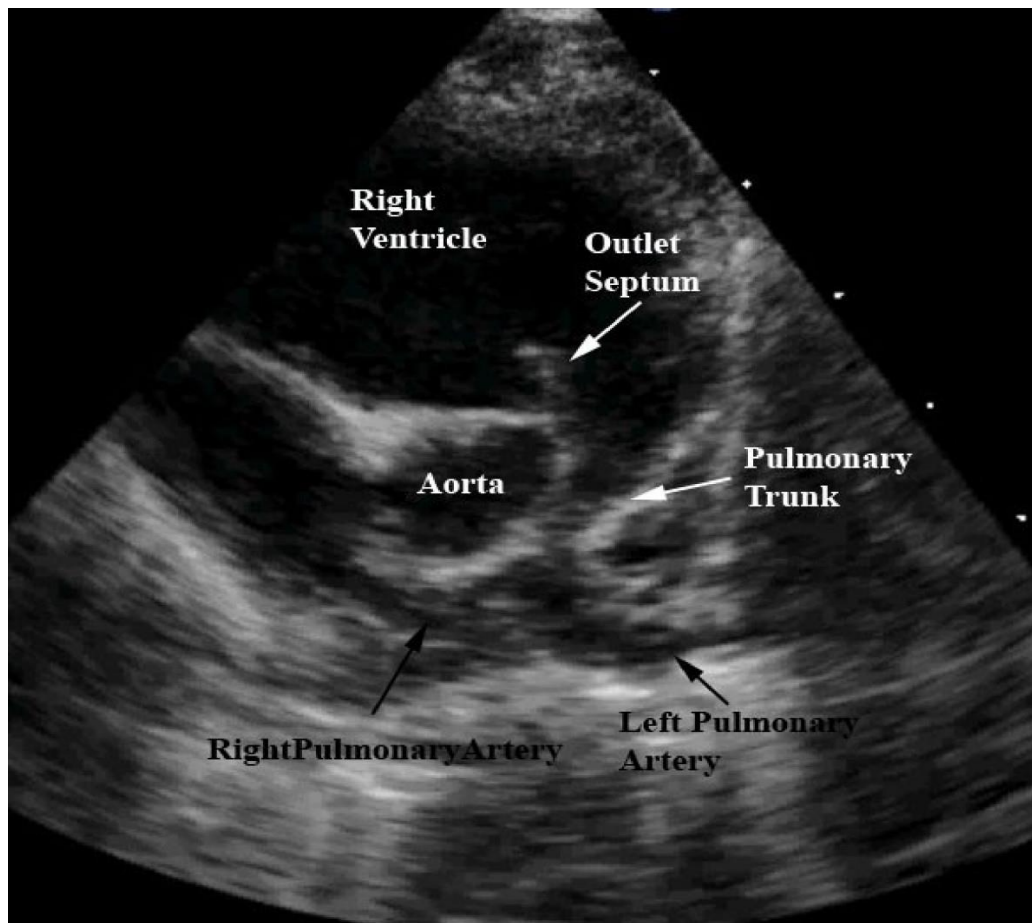
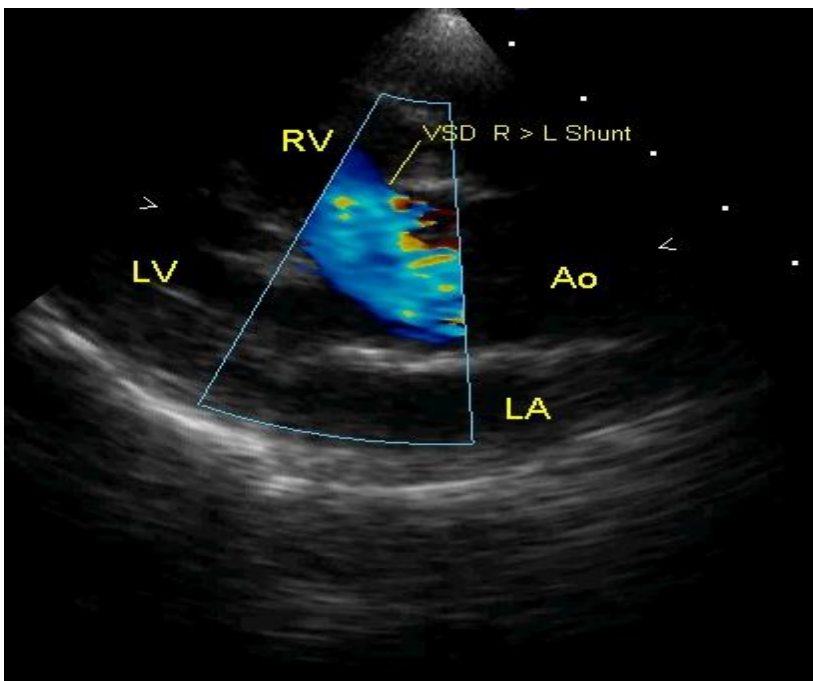
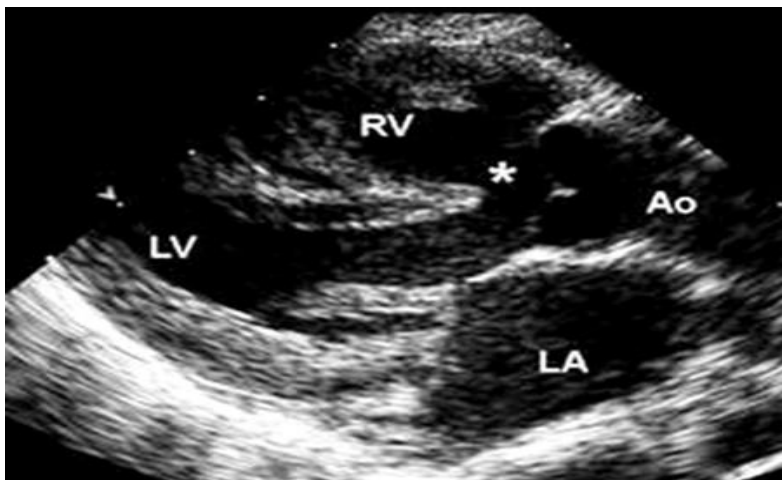

D

E

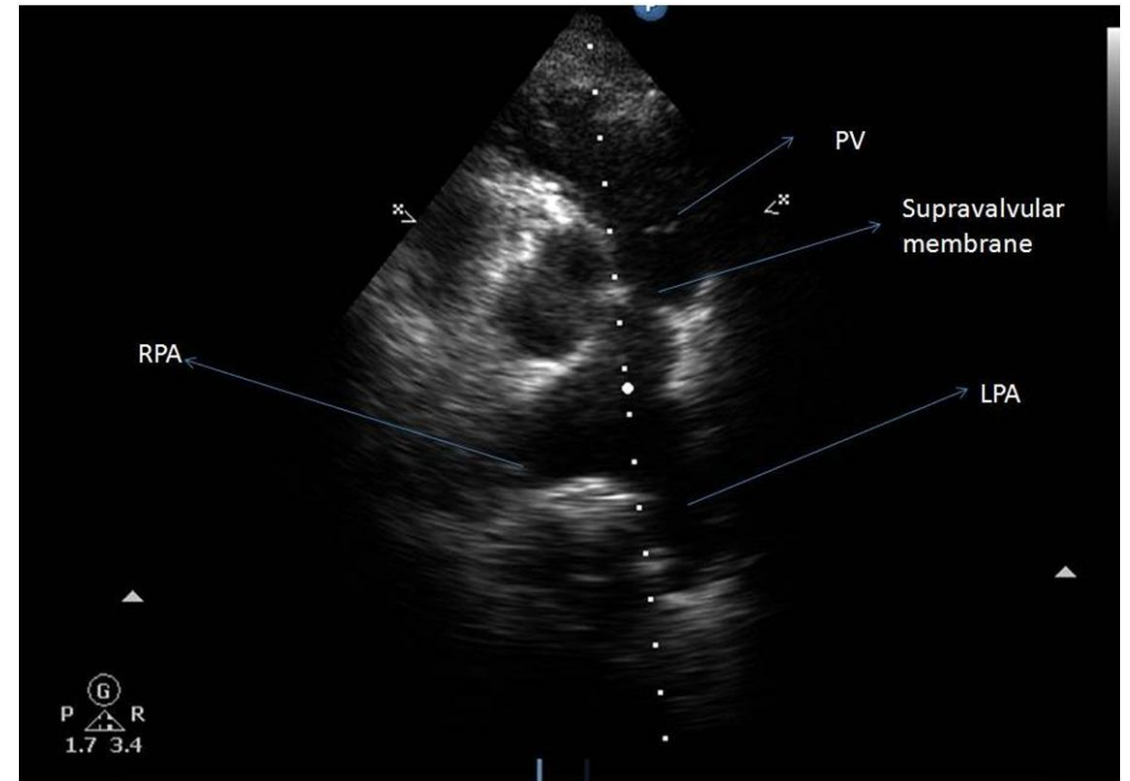
Tứ chứng Fallot

CHẨN ĐOÁN TẬT TIM

Hẹp van ĐMP

- Phân loại: hẹp tại van, trên van, dưới van hay phối hợp
- Kích thước, hình dạng van ĐMP
- Mức độ hẹp van ĐMP

BIẾN CHỨNG

- Kích thước các buồng tim
- Các van tim
- Tăng áp phổi
- Chức năng tâm thu thất trái (FS/EF), thất phải
- Các biến chứng khác

KÍCH THƯỚC CÁC BUỒNG TIM

← Back

Cardiac z-scores

Boy

Girl

Weight

Height

kg

cm

Body Surface Area

RVAWd	mm	<div></div>	<div></div>
RVDD	mm	<div></div>	<div></div>
IVSd	mm	<div></div>	<div></div>
IVSs	mm	<div></div>	<div></div>
LVEDD	mm	<div></div>	<div></div>
LVESD	mm	<div></div>	<div></div>
LVPWd	mm	<div></div>	<div></div>
LVPWs	mm	<div></div>	<div></div>

TĂNG ÁP PHỔI

Mức độ tăng áp phổi	Các chỉ số
Mức độ nhẹ	PAPs: ≤ 35 mmHg Tỉ số PAPs/HATThu: $\geq 1/3 \rightarrow 2/3$ PAPm: $> 25 - \leq 40$ mmHg
Mức độ trung bình	PAPs: $\geq 35 - < 50$ mmHg Tỉ số PAPs/HATThu: $\geq 2/3 \rightarrow 1$ PAPm: $> 40 - \leq 55$ mmHg
Mức độ nặng	PAPs: ≥ 50 mmHg Tỉ số PAPs/HATThu: ≥ 1 PAPm: > 55 mmHg

---

CHỨC NĂNG TÂM THU THẤT TRÁI

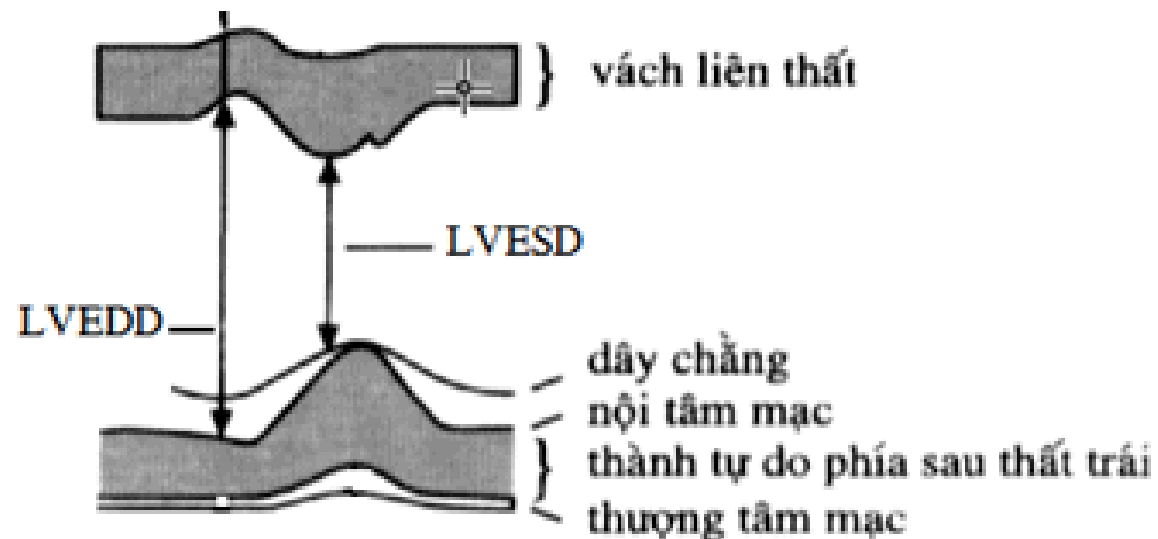
FS: Fractional shortening – phân suất co ngắn sợi cơ thất trái

$$FS (\%) = 100 \times (LVDD - LVSD) / LVDD \quad (28 - 44 \%)$$

EF: Ejection Fraction - phân suất tổng máu

$$EF (\%) = 100 \times (LVDD^3 - LVSD^3) / LVDD^3 \quad (56 - 78 \%)$$

KÍCH THƯỚC CỦA
THẤT TRÁI

CHỈ ĐỊNH CAN THIỆP TRÊN SIÊU ÂM TIM

Thông liên nhĩ

Lỗ thứ phát

Kích thước <38 mm

Shunt T -P

Các rìa > 4 mm (trừ rìa ĐMC)

Dẫn thất phải

Không tăng kháng lực phổi

Không kèm bất thường TMP

THÔNG TIM

CHỈ ĐỊNH CAN THIỆP TRÊN SIÊU ÂM TIM

Thông liên nhĩ

Lỗ nguyên phát, xoang TM, xoang vành

Lỗ lớn, shunt T - P

Dẫn thất phải

Không tăng kháng lực phổi

Không kèm các bất thường khác: kênh nhĩ thất, bất thường TMP về tim

PHẪU THUẬT

CHỈ ĐỊNH CAN THIỆP TRÊN SIÊU ÂM TIM

Thông liên nhĩ

Bất kỳ loại gì

Lỗ lớn

Shunt 2 chiều hoặc phải trái

Tăng kháng lực phổi

Kèm các bất thường khác chưa rõ ràng
trên siêu âm

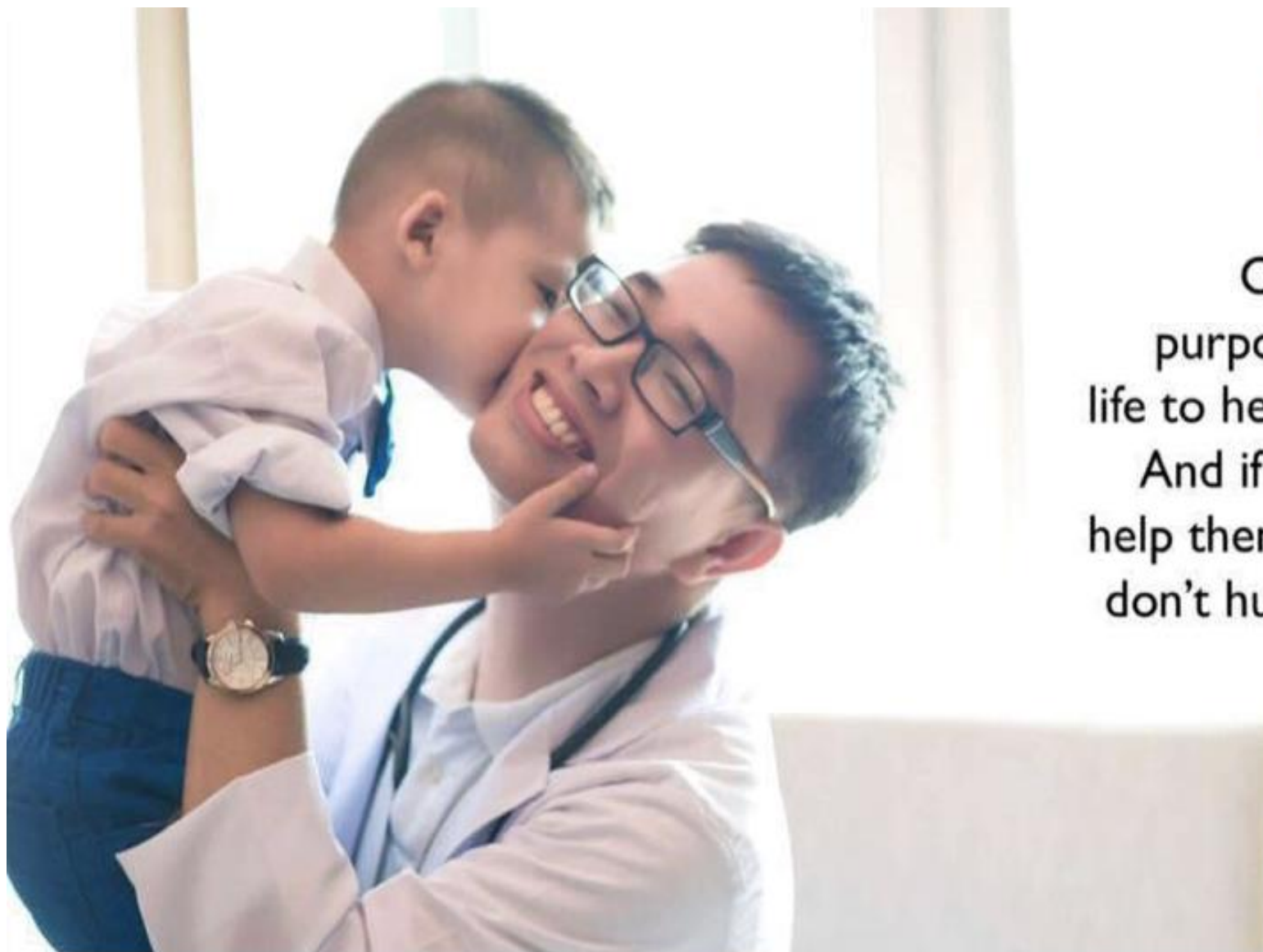
**THÔNG TIM CHẨN
ĐOÁN VÀ
ĐO KHÁNG LỰC
PHỔI**

KẾT LUẬN

- Xác định vị trí tim: levocardia, dextrocardia, mesocardia.
- Xác định situs: solitus, inversus, ambiguous (right or left isomerism).
- Situs được xác định dựa trên cấu trúc và vị trí của: phế quản gốc, phổi, TMC/TMP, tâm nhĩ, tiểu nhĩ, quai ĐMC, gan, lách, dạ dày.
- Tiếp cận siêu âm tim thứ tự theo tầng: TM (hệ thống, phổi), nhĩ, van nhĩ thất, thất, buồng tổng (phần phễu), van ĐM (chủ, phổi), ĐM.
- Xác định chẩn đoán tật TBS và định hướng xử trí cho bệnh nhân.

GIẢI ĐÁP THẮC MẮC?

Our prime
purpose in this
life to help others.
And if you can't
help them, at least
don't hurt them !

(Dalai Lama)